

Inhoudsopgave

College advies Reclamemast.....2

	Datum	26 augustus 2019
--	--------------	------------------

Onderwerp	Reclame Sintrale As Dantumadiel
Naam opsteller	[REDACTED]
Productgroep/afdeling/team	Economische Zaken/FTH
Portefeuillehouder	G. Wiersma

	In dit voorstel is meegenomen het advies/mail van:	Datum:
--	---	---------------

Hamer/Behandelstuk	☐	par	☒	behandelstuk	☒	Juridisch	
Openbaar	☒	ja	☐	nee	☐	P&O	
Ondernemingsraad	☐	ja	☒	nee	☐	Financiën	
Gemeenteraad	☐	ja	☒	nee	☐	Communicatie	
Begrotingswijziging	☐	ja	☒	nee	☐	Inkoop	
					☒	VTH, Romte, Economische Zaken	Notitie 24 juni 2019

VOORGESTELD besluit Burgemeester en wethouders:

- In te stemmen met kaders waaraan aanvragen omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan voor reclamemasten aan de Sintrale As worden getoetst.
- In het voortraject met betrokken initiatiefnemers afspraken te maken om bij de planvorming rekening te houden met tarifiering voor "niet-commerciële" boodschappen (aankondigingen evenementen en dergelijke).

Toelichting (korte samenvatting)

Geconstateerd wordt een wildgroei aan reclame-uitingen langs de Sintrale As. Hierdoor wordt het landschappelijk beeld langs de weg verstoord en treedt er verrommeling op. Voor het aanbrengen van dergelijke reclame-uitingen gelden regels. Het bestemmingsplan geeft in eerste instantie geen mogelijkheid voor het aanbrengen van reclames. Er bestaat een mogelijkheid om af te wijken van het bestemmingsplan. Daartoe moet wel een omgevingsvergunning zijn verleend. Belangrijkste voorwaarde is dat er geen onevenredige afbreuk aan landschappelijke waarden van de gronden wordt gedaan. Bestaande reclame-uitingen zullen die toets naar alle waarschijnlijkheid niet doorstaan. Vergunningaanvragen zijn echter niet gedaan.

Er is momenteel geen alternatief om reclame te maken of evenementen aan te kondigen, maar is er duidelijk wel behoefte. Dat maakt handhaving van de regelgeving vanuit de gemeente lastig.

Een alternatief kan worden gevonden in het toestaan van reclamemasten met daarop wisselende reclameboodschappen. Daartoe bestaan initiatieven. De kaders om dergelijke reclamemasten te kunnen vergunnen worden in dit advies ter besluitvorming voorgesteld.

Persbericht bijgevoegd
Interne communicatie via Intranet

Aanleiding voorstel

Sinds de aanleg van de Sintrale As zien we een wildgroei aan reclameborden, evenementenkarren en overige banners in de weilanden langs de weg. Hierdoor wordt het landschappelijk beeld langs de weg verstoord en treedt er verrommeling op. In 2018 is vanuit het college van Dantumadiel de vraag neergelegd bij afdeling FTH handhavend op te treden tegen illegale reclame-uitingen langs de Centrale As. Hierbij is gevraagd om, alvorens handhavend op te treden, te onderzoeken wat mogelijkheden zijn voor het realiseren van een of meerdere centrale reclamevoorzieningen (reclamemasten) langs de Sintrale As.

Ondertussen zijn er initiatieven gedaan tot het plaatsen van reclamemasten langs de weg. Daarop kunnen

reclameboodschappen worden geprojecteerd. Het is raadzaam om voor het vergunnen van het plaatsen van dergelijke masten in afwijking van het bestemmingsplan nadere kaders vast te stellen. Daartoe worden voorstellen gedaan.

Argumentatie

Ter voorbereiding van dit voorstel is een werkgroepje gevormd bestaande uit medewerkers Economische zaken, Romte en FTH (RO en juridisch) Dit advies is opgesteld op basis van een notitie van deze werkgroep.

Een plek langs de Sintrale As is bij uitstek een mogelijkheid om reclame-uitingen te doen. Er komt veel verkeer langs en de doelgroepen worden bereikt. De behoefte hier is duidelijk. Er staan nu ongeveer 20 - 25 illegale reclame-uitingen langs de Sintrale As. Momenteel is er geen legale mogelijkheid om reclame te maken langs de Centrale As.

Het projectenbureau Centrale As schijnt ten tijde van de werkzaamheden aan de weg (als een soort compensatie) reclame-uitingen tijdelijk te hebben toegestaan. Hier hebben wij echter niets van op papier. De ondernemers zelf ook niet voor zover bekend. De tijdelijkheid is dan ook niet beschreven. De weg is echter al lang opgeleverd, dus alle redenen aan te nemen dat deze periode nu wel verstreken is. In de praktijk staan er echter nog steeds tijdelijke en vaste reclameborden waarvoor geen vergunning is verleend.

Er bestaat een mogelijkheid om met een omgevingsvergunning af te wijken van het bestemmingsplan. Belangrijkste voorwaarde om voor zo'n vergunning in aanmerking te komen, is dat er geen onevenredige afbreuk aan landschappelijke waarden van de gronden wordt gedaan. De bestaande reclame-uitingen zullen die toets naar alle waarschijnlijkheid niet doorstaan. Vergunningaanvragen zijn echter niet gedaan.

Er is momenteel geen alternatief om reclame te maken of evenementen aan te kondigen, maar is er duidelijk wel dat er behoefte is. Dat maakt handhaving van de regelgeving door de gemeente lastig.

Bestuurlijke besprekingen met de andere gemeenten aan de Sintrale As over een gezamenlijke aanpak van reclame heeft niet tot nadere afspraken geleid. Het college heeft daarop gekozen voor een eigen aanpak en aangegeven dat een alternatief kan zijn de plaatsing van een of meerdere centrale reclamemasten (reclamemasten). Het college heeft gevraagd en actie genomen om, alvorens handhavend op te treden, te onderzoeken wat mogelijkheden zijn voor het realiseren van reclamemasten langs de Sintrale As.

Begin 2019 heeft er in dit verband bestuurlijk overleg plaatsgehad met de ondernemersvereniging van Dantumadiel (de SOD). Er is gevraagd naar draagvlak voor een centrale reclamemast binnen de gemeente en de rol die de SOD daarin zou kunnen innemen. Hierbij is door de burgemeester aangegeven dat het een voorziening van en voor Dantumadielse bedrijven kan worden. De SOD heeft hier positief op gereageerd en zag voor zichzelf vooral een rol in het verbinden van initiatieven.

Later is door de betrokken wethouder via de SOD een uitnodiging bij ondernemers neergelegd om met concrete voorstellen te komen voor een centrale reclamemast. Tijdens vervolggesprekken is aangegeven dat de volgende zaken van belang zijn:

- Tegengaan illegale reclame-uitingen;
- Een voorziening treffen van en voor Dantumadielse ondernemers;
- Gedifferentieerde tarieven (bedrijven, instellingen, cultuur, gemeente);
- Meerdere ondernemers krijgen een kans een idee in te brengen;
- Het college beoordeelt de plannen aan de hand van nader te stellen kader
- Daarna vervolgstappen bepalen omtrent vergunningverlening.

Tot nu toe zijn er twee concrete voorstellen binnengekomen. Het eerste voorstel is op 1 april 2019 als informatie verzoek aangeleverd (SW), het tweede voorstel (BA) is aangeleverd bij de bedrijvencontactfunctionaris.

Met een centrale voorziening én handhaving op (en dus opruimen van) de illegaal geplaatste reclame-uitingen, kan een kwaliteitsslag gemaakt worden en verrommeling tegen gegaan worden.

Van belang is thans vast te stellen of er planologisch medewerking kan worden verleend aan het vergunnen van reclamemasten langs de Sintrale As en binnen welke kaders en voorwaarden dat dan kan gebeuren. Hierover beschrijft en adviseert de werkgroep r het navolgende.

Collegevergadering 3 september 2019

In uw vergadering d.d. 3 september heeft u besloten dit advies aan te houden in afwachting van advisering op een aantal punten.

U heeft gevraagd contact op te nemen met Tytsjerksteradiel voor informatie en overleg betreffende de masten.

Burgemeester Gebben heeft laten weten momenteel (nog) geen aanleiding te zien om mee te gaan in het plaatsen van reclamemasten aan de Centrale As.

U heeft aangegeven de bepalingen omtrent de lichtuitstoot zodanig aangepast te zien dat de lichtintensiteit gedimd dient te worden op basis van het omgevingslicht (maximaal dimmen in de nachturen). De regel in op dit punt is hierop aangepast.

Verder heeft u aangegeven dat het tarief voor maatschappelijke initiatieven zodanig zou moeten zijn dat ook verenigingen en stichtingen hiervan probleemloos gebruik kunnen maken. Wij merken op dat het bepalen van een dergelijke tarifiering niet via publiekrechtelijke weg kan worden geregeld en geen onderdeel kan zijn van de voorgestelde planologische kaders. Er kunnen afspraken met de betrokken ondernemer van de mast worden gemaakt over de mogelijkheid om niet-commerciële boodschappen voor een lager tarief aan te bieden en om daar bij de planvorming voor de reclamemast rekening mee te houden. Wij stellen voor in het voortraject met betrokken initiatiefnemers dergelijke afspraken te maken.

Omschrijving reclamemast en gevolgen

Reclame is het in het openbaar aanprijzen van of aandacht vestigen op diensten, goederen, activiteiten of namen met het doel een commercieel/ ideëel belang te dienen. Reclames vragen vanuit hun doelstelling aandacht van voorbijgangers en vormen hiermee een beeldbepalend element van de openbare ruimte en het straatbeeld.

Met een centrale reclamemast wordt hier bedoeld: een losstaande, niet bij één bedrijf behorende reclamemast veelal met wisselende reclamebeelden die bedoeld zijn voor het aanprijzen van producten of bedrijven elders.

Vanwege de vraagstelling die bij ons terecht gekomen is en de ingediende verzoeken zijn wij uitgegaan van de vraag naar een reclamemast langs De Sintrale As. Er zijn ook andere vormen van reclamevoorzieningen of andere plekken denkbaar. Echter, gezien de behoefte aan een meer grootschalige vorm van reclame, is er feitelijk geen andere geschikte plek binnen de gemeentegrenzen. Mocht u een reclamemast aan de Sintrale As wenselijk vinden en toestaan (die vraag blijft belangrijk), dan lijkt het ons goed andere plekken hiervoor uit te sluiten evenals ook een voorbehoud te maken in een aantal masten.

Een aandachtspunt is dat er op dit moment veel aankondigingen voor dorpsfeesten en evenementen langs de weg staan. De vraag is of deze zullen verdwijnen met een centrale voorziening voor reclame, aangezien hier waarschijnlijk voor betaald moet worden. Als hier geen duidelijke afspraken over gemaakt worden, dan bestaat het risico dat deze vormen van reclame blijven bestaan.

Positieve effecten

Voor bedrijven en instellingen is het vaak aantrekkelijk zich middels reclame-uitingen te profileren. Reclame maakt ze meer zichtbaar. Dit heeft economisch positieve effecten voor de bedrijven maar ook kan de economische en toeristisch-recreatieve positie van de gemeente hiermee verder worden uitgedragen. Een centrale reclamevoorziening kan ook een verbinding tussen bedrijven onderling tot stand brengen, bijvoorbeeld door een arrangement via de SOD aan te bieden.

Reclame kan bijdragen aan de verlevendiging van de gemeente, maar moet niet leiden tot visuele chaos. Teveel reclame leidt er toe dat individuele reclame onopvallend wordt. Reclame verdient daarom een passende plaats, zonder dat er inbreuk wordt gedaan op de zichtbaarheid van andere bedrijven en de beleving van de openbare ruimte en landschap.

Negatieve effecten

Het plaatsen van een grote reclamemast kan ook negatieve effecten hebben. Zo kan verkeerde plaatsing leiden tot een aantasting van de verkeersveiligheid op de nabij gelegen wegen, tot overlast bij woningen, of tot aantasting van de landschappelijke en natuurlijke waarden. Een te groot aantal reclamemasten kan leiden tot een negatieve uitstraling op de omgeving, wat uiteindelijk kan leiden tot verpaupering van de omgeving. Tegenwoordig zijn veel masten voorzien van een led scherm met grote lichtuitstraling. In open landschappen, in het buitengebied in het algemeen, of te dicht bij woningen kan dit verstorend werken op de natuurwaarden en woonkwaliteiten. Donkerte is een grote kwaliteit van het noorden van Fryslân. Verlichte of aangelichte reclame kan een negatief effect hebben op deze kwaliteit.

Zichtbaarheid

Het doel van de reclamemast is het zichtbaar maken van producten, bedrijven, instellingen en gebeurtenissen. De zichtbaarheid is van wezenlijk belang: de grootte van het scherm, afstand tot de weg en snelheid van de voertuigen die langsrijden zijn allemaal factoren waarmee rekening gehouden moet worden bij het ontwerp en plaatsing van de mast. Te

kleine reclames, te hoog of te laag geplaatste, te ver weg etc. zullen de zichtbaarheid verminderen en daarmee zal het doel niet gehaald worden. Dit is een maatwerkopgave. Bij Burgum staat bijvoorbeeld een mast langs de weg die in onze ogen te ver weg geplaatst is, hierdoor is het effect van de reclame minimaal.

Een andere factor is de gescheiden rijrichtingen. Hierdoor is het lastig om een locatie voor de mast te vinden die in beide rijrichtingen zichtbaar zal zijn, aangezien het plaatsen van een mast in de middenberm om verkeerskundige redenen uitgesloten is.

Karakteristiek van de Sintrale As en omgeving

De Sintrale As is een provinciale weg die Dantumadiel doorsnijdt van noord naar zuid en onder Feanwâlden afbuigt richting het zuidwesten. Over het gehele traject is de maximum snelheid 100 km/u. De weg is over het gehele traject 4-baans, met door een berm gescheiden rijrichtingen. De weg loopt door meerdere landschappen met elk een eigen karakteristiek. Er is veel aandacht besteed aan de landschappelijke inpassing van de weg, mede omdat deze door nationaal landschap Noardlike Fryske Wâlden loopt en de wens om het gebied met een "plus" achter te laten na realisatie van de Centrale As. Voor het bepalen van een mogelijke locatie van een reclamemast is het daarom ook van belang om zorgvuldig naar de weg, de directe omgeving en het omringende landschap te kijken.

De Sintrale As loopt vooral door buitengebied en nationaal landschap. Een reclamemast verstoort in meer of mindere mate de landschappelijke en natuurlijke waarden, zeker op moment dat de reclamemast licht uitstraalt of verlicht is. Daarom is het niet wenselijk om een reclamemast in het buitengebied te plaatsen.

In het algemeen staan reclamemasten bij of op bedrijventerreinen (bebouwingsclusters), of verdichting van wegen (waar meerdere wegen samenkomen).

Vanuit een puur landschappelijke en ecologische motivering zijn er langs de Sintrale As in Dantumadiel twee plekken die wellicht in aanmerking komen: bij het tuincentrum Tuin en bij de afritten naar de Dwarsloane. De (meeste) negatieve effecten van een reclamemast, zijn hier minder nadrukkelijk. Net ten noorden van het tuincentrum loopt de ecologische hoofdstructuur. Daarom lijkt de noordkant uitgesloten voor reclame, vanwege de uitstralende werking. Nader onderzoek naar de gevolgen van een reclamemast op beide plekken zal de haalbaarheid moeten uitwijzen (dit is bijvoorbeeld mede afhankelijk van hoe de reclamemast er precies zal uitzien, hoeveel licht hij uitstraalt en wanneer, provinciale medewerking of medewerking van de grondeigenaar en wellicht meer).

Bestaande regelgeving

Planologisch regime

De Sintrale As (en her en der omliggende gronden) zelf is gelegen in het provinciale inpassingsplan de Centrale As en heeft diverse zoals bestemmingen zoals Verkeer, Natuur of Agrarisch.

Wel is het zo dat de bestemming Verkeer binnen het provinciale inpassingsplan 'De Centrale As' een zogenaamde binnenplanse afwijkingsbevoegdheid toestaat als het gaat om het aanbrengen van reclame-uitingen. Aan deze binnenplanse afwijkingsbevoegdheid is als voorwaarde verbonden dat *geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke waarden van de gronden. Ten behoeve van de bescherming van de landschappelijke waarden kunnen aan deze ontheffing voorschriften worden verbonden*. Binnen deze bestemming geldt dan wel dat de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, anders dan rechtstreeks ten behoeve van de geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer, ten hoogste 5 m zal bedragen.

Eén van de initiatieven (SW) is binnen deze bestemming gelegen.

Nabij Tuincentrum Tuin is het bestemmingsplan Groenrijk de Westereen van toepassing. Eén van de initiatiefnemers (BA) heeft een voorstel ingediend om ter plekke van de bestemming 'Verkeer' een mast te plaatsen. Binnen deze bestemming is een reclamemast niet toegestaan. Daarnaast kent het bestemmingsplan hier geen binnenplanse afwijkingsbevoegdheid voor.

Procedure

Uitgaande van strijd met het bestemmingsplan (en een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid niet toereikend is) kan er afgeweken worden (gebruikmakend van artikel 4, lid 3 uit bijlage 2 van het Besluit omgevingsrecht).

Het afwijken van het bestemmingsplan gaat, in dit geval, op basis van de zogenaamde reguliere procedure. Voor een dergelijke procedure staat, uitgaande van een complete aanvraag om een omgevingsvergunning, een behandeltermijn van 8 weken, welke eventueel kan worden verlengd met 6 weken.

Provinciaal Beleid

Om te kunnen onderbouwen dat een plan, hoewel in strijd met het bestemmingsplan, toch voldoet aan een goede ruimtelijke ordening dient onder andere gekeken te worden naar het provinciale ruimtelijke beleid. Bij de provincie is, informeel, geïnformeerd in hoeverre een afwijking van het bestemmingsplan ten behoeve van een reclamemast passend is in het provinciale ruimtelijke beleid. In de Verordening Romte Fryslân 2014 staat onder artikel 2.5 het volgende:

Reclame-uitingen

Een ruimtelijk plan voor landelijk gebied of voor gronden binnen een afstand van 400 meter gemeten vanaf de grens van de bestemming verkeersdoeleinden of een vergelijkbare bestemming voor een autosnelweg of een autoweg, bevat geen bouwmogelijkheid voor een reclamemast met een hoogte van meer dan 6 meter.

Op basis van het provinciale beleid zou een eventuele reclamemast dus een maximale hoogte van zes meter mogen krijgen.

Eigendommen

Naast gemeentelijk eigendom zijn de gronden langs de Sintrale As in hoofdzaak in eigendom van de provincie dan wel in particulier bezit. De grondruilcommissie bepaalt nog hoe daadwerkelijk de eigendomsgrenzen zullen gaan lopen. In dit proces komen ook nog gronden van de provincie in eigendom van de gemeente.

Uitgezocht moet worden of de aangegeven locaties voor de ingediende initiatieven nog gemeentegrond zijn. In ieder ander geval zal de betreffende grondeigenaar toestemming moeten geven ten behoeve van de realisatie van een reclamemast.

Tender

Na vaststellen kaders en vergunnen van de aanvragen kan via een tender de meest geschikte aanbieder worden gekozen.

Voorgestelde kaders

Omdat gewenste locaties (nog) niet precies bekend zijn, en dus de bestemmingen ook niet, worden de volgende kaders ter beoordeling van de realisatie van de reclamemasten en het vergunnen in het kader van de Wabo voorgesteld.

- Reclamemasten mogen uitsluitend in de directe nabijheid van de Sintrale As geplaatst worden. (Andere locaties binnen de gemeentegrenzen voor dergelijke grootschaliger reclamemasten zijn uitgesloten);
- Om een verrommeling van het landschapsbeeld door diverse reclamemasten te voorkomen is het aantal te vergunnen reclamemasten beperkt tot maximaal twee;
- Plaatsing vindt niet plaats in het buitengebied, nabij burgerwoningen, of zichtbaar vanuit EHS, of andere landschappelijk waardevolle elementen;
- De plaatsing is vrijstaand, los van andere bebouwing, maar wel bij verdichting van (bedrijfs-) bebouwing, of nabij een verdichting van wegen (op- en afritten): twee reële onderzoekslocaties: bij Tuincentrum en afrit bij de Dwarsloane;
Eventueel aansluiten bij pip-locaties voor brandstofverkooppunten. Er zijn in totaal drie aangegeven brandstofverkooppunten: Knooppunt de Westereen/Feanwâlden oostkant Sintrale As (de Santsjes), knooppunt Quatrebras en knooppunt Sumar.
- Wat de hoofdvorm betreft is sprake van autonome uitstraling, evenwichtige verhouding tussen masthoogte en tekstbord, één element en geen losse installaties (schakelkasten e.d.)
- De mast zoekt bij voorkeur aansluiting bij vormgeving van de Sintrale As en landschappelijke kwaliteiten;
- Zichtbaar & beleefbaar, bij voorkeur vanuit beide rijrichtingen (NB. leesbaarheid is nog een onderzoeksopgave);
- Er mag geen sprake zijn van een aantasting van de verkeersveiligheid;
- Er wordt rekening gehouden met aspecten van duurzaamheid;
- Er mag geen sprake zijn van een aantasting van en geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke gronden en natuurwaarden;
- Er mag geen sprake zijn van een fel lichtpunt in het kenmerkende donker. Daartoe dient de lichtintensiteit gedimd te worden op basis van het omgevingslicht (maximaal dimmen in de nachturen)
- De toegankelijkheid is een aandachtspunt.

Nadere voorschriften

Ten behoeve van de bescherming van de landschappelijke waarden kunnen aan de omgevingsvergunning nadere voorschriften worden verbonden;

Na vaststelling van deze kaders kunnen de initiatieven nader worden beoordeeld en worden teruggekoppeld aan huidige (en eventuele toekomstige) initiatiefnemers.

Relatie tot gemeentelijk beleid, beleidsuitgangspunten, wettelijke plicht, maatschappelijk belang, nieuw inzicht	
Betrokkenen (participanten, productgroepen, afdelingen, externe organisaties)	
Financiële middelen, bestaand budget, formatie, subsidies, kosten + dekking, eenmalige of structurele middelen en gevolgen voor de exploitatie	
Risico's (financieel/juridisch, overige risico's (precedentwerking), planschade, imagoschade)	
Te volgen inspraakprocedure	
Actie-volgende stap	Termijnplanning
Beoordelen van de verzoeken tot plaatsing aan de hand van de vast te stellen kaders.	
Bijlagen	openbaar